

KESKON ELAKEKASSA

Y-tunnus 0200000-4

Tasekirja 31.12.2013

KESKON ELÄKEKASSA

TASEKIRJA 31.12.2013

Sisällysluettelo	Sivut 1 - 20
Toimintakertomus	1 - 6
Tuloslaskelma	7
Tase	8
Tuloslaskelman liitetiedot	9 - 10
Taseen liitetiedot	11 - 13
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	14
Riskit ja riskienhallinta	15 - 18
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	19
Kirjanpito- ja tositelajit	20

KESKON ELÄKEKASSAN TOIMINTAKERTOMUS 2013

YLEISTÄ

Vuosi 2013 oli eläkekassan 81. toimintavuosi.

Keskon Eläkekassa on osakkaidensa oma eläkelaitos, joka tarjoaa lisäeläketurvan niille osakkaiden työntekijöille, jotka ovat Keskon Eläkekassan jäseniä. Eläkekassa on suljettu 8.5.1998.

Keskon Eläkekassa on perustettu vuonna 1932 Savo-Karjalan tukkuliikkeen toimihenkilöiden eläkekassaksi. Vuonna 1941 nimi muuttui Keskon Eläkekassaksi. Vuonna 1962 kassaan perustettiin A- ja B-osastot ja B-osasto lakkautettiin vuonna 2012. Keskon Eläkekassan tehtävänä on pitää huolta toimintapiirinsä henkilöiden lisäeläketurvasta sekä hoitaa tulevien eläkkeiden katteena olevaa sijoitusomaisuutta niin, että sille asetetut vaatimukset täyttyvät.

Eläkekassan hallitus päätti siirtää eläkekassan hallinnointipalvelut Innova Henkilöstörahasto- ja Eläkepalvelut Oy:lle (myöh. Innova) 1.7.2013 alkaen. Hallinnointipalvelut kattavat Keskon Eläkekassan eläkepalvelut ja kirjanpito- ja vakuutusmatemaattiset palvelut ja kassanjohtajapalvelun. Hallinnointipalveluiden siirron yhteydessä hallitus selvitti huolella prosessit ja määritteli valtuudet tarkasti tuotettavien palveluiden osalta.

Virallinen tilinpäätös on nähtävissä Innova henkilöstörahasto- ja Eläkepalvelut Oy:ssä, Bulevardi 56, Helsinki, puhelin 010 516 7001.

OSAKKAAT

Anttila Oy	Indoor Group Oy
Intersport Finland Oy	K-citymarket Oy
Kenkäkesko Oy	Kesko Oyj
Keskon Eläkekassa	Keskon Sairauskassa
Keslog Oy	Kespro Oy
K-instituutti Oy	K-kauppiasliitto ry
K-maatalouskaupat Oy	Konekesko Oy
K-Plus Oy	K-talouspalvelukeskus Oy
Musta Pörssi Oy	Rautakesko Oy
Ruokakesko Oy	VV-Auto Group Oy
VV-Autotalot Oy	Vähittäiskaupan Takaus Oy
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy	

SÄÄNTÖMUUTOKSET

Eläkekassan edustajisto päätti 15.4.2013 pitämässään kokouksessaan sääntöjen muuttamisesta. Sääntöihin muutettiin jäsenmäärän vähimmäismäärä sekä sana maksukuukausi muutettiin jäsenyyskuukausi-sanaksi. Finanssivalvonta vahvisti 12.8.2013 päätöksellään (FIVA 60.02.03.00/2013) säännöt sovellettavaksi 1.7.2013 lukien.

EDUSTAJISTON KOKOUS

Varsinainen edustajiston kokous pidettiin 15.4.2013. Puheenjohtajana toimi johtaja Mika Majoinen Kesko Oyj:stä.

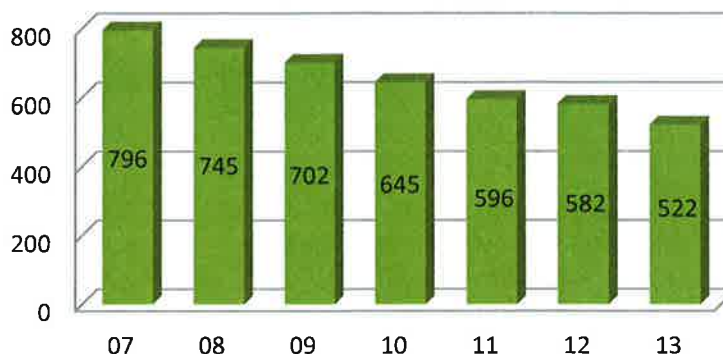
Edustajisto kokoontui yhden kerran kertomusvuonna.

KESKON ELÄKEKASSA

JÄSENET

Eläkekassan toimintapiiriin kuului kertomusvuoden lopussa 522 jäsentä (582).

Jäsenmäärä 2007-2013

ELÄKKEET

Maksussa olevia eläkkeitä oli kertomusvuoden lopussa yhteensä 2116 (2098). Perhe-eläkkeensaajia oli 377 (367).

Vanhuuseläkkeisiin luetaan myös osa-aikaeläkkeet. Näitä oli vuoden 2013 lopussa yhteensä 1 kpl (2). Muihin eläkkeisiin on luettu perhe-eläkkeet.

Eläkelaji	2013	2012	Muutos
Vanhuuseläkkeet	1607	1592	15
Varhaiseläkkeet	48	27	21
Alennetut työkyvyttömyyseläkkeet	18	19	-1
Työkyvyttömyyseläkkeet	66	93	-27
Muut eläkkeet	377	367	10
Yhteensä	2116	2098	18

Eläkkeitä korotettiin 1.1.2013 alkaen työeläkeindeksillä ja korotus oli kaikilla 2,83 prosenttia.

Eläkkeitä maksettiin toimintavuoden aikana 15 110 196 euroa ja hautausavustuksia 110 236 euroa.

Kertomusvuonna vanhuuseläkkeelle siirtyi suoraan työsuhteesta 11 henkilöä ja A-varhaiseläkkeelle 24, alennetulle työkyvyttömyyseläkkeelle 1 henkilö ja osa-aikaeläkkeelle 1 henkilö. Yhteensä suoraan työsuhteesta eläkkeelle siirtyi 37 henkilöä vuonna 2013. Vuonna 2012 vastaava luku oli 18.

VAPAAKIRJAT

A-osastosta myönnettiin vapaakirjoja yhteensä 13 henkilölle vuonna 2013. Vapaakirjansa palautti Eläkekassaan 2 henkilöä. Vapaakirjaeläkkeelle siirtyi 10 henkilöä. Vapaakirjojen lukumäärä vuoden lopussa oli 196 kpl (195).

JÄSENMAKSUT

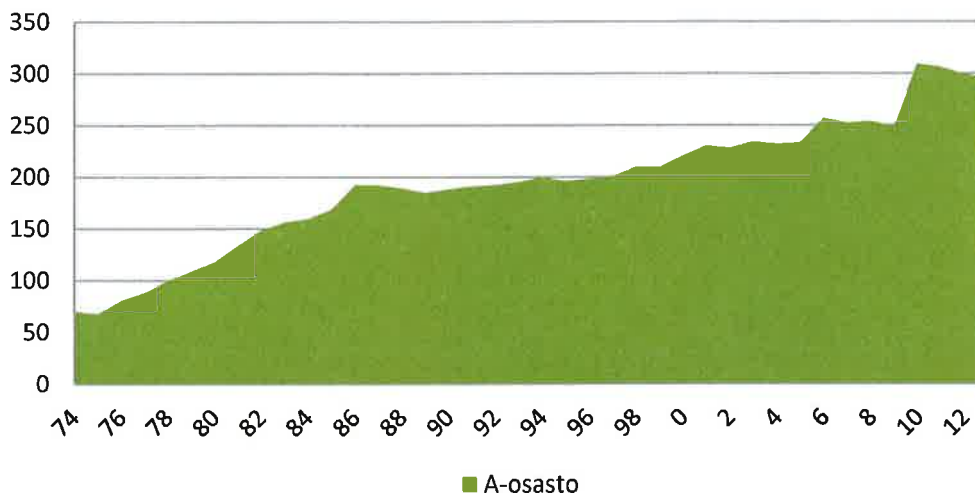
A-osastosta eronneille sekä vapaakirjansa palauttaneille jäsenille maksettiin kertomusvuonna jäsenmaksuja yhteensä 24 029,17 euroa sekä niiden korkoja 10 539,59 euroa.

KESKON ELÄKEKASSA

VASTUUVELKA

Vakuutusmaksuvastuu laski 10,0 miljoonaa euroa ja korvausvastuu kasvoi 11,2 miljoonaa euroa. Vastuuvelka oli yhteensä 296,2 (295,0) miljoonaa euroa. Vastuuvelka sisältää 21 miljoonan euron indeksikorotusvastuun. Eläkekassan vastuuvelka on kokonaan katettu.

**VASTUUVELKA 1974 – 2013 A-osasto
12/13 rahan arvossa (Elinkustannusindeksi)**

VAKUUTUSMAKSU

Eläkekassan alle 53-vuotiaat jäsenet maksoivat jäsenmaksua prosenttien ennakonpidätyksen alaisista ansioistaan kuten edellisinäkin vuosina. Yli 53-vuotiailta jäsenmaksu on poistettu kokonaan. Jäsenmaksutuloa kertyi 0,2 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksua ei peritty.

TALOUDELLINEN TULOS
JA VAKAVARAISUUS

Eläkekassan kirjanpidollinen voitto vuodelta 2013 oli 3,1 (5,1) miljoonaa euroa. Eläkekassan hallitus päätti esittää Eläkekassan edustajistolle, että ylijäämä näytetään tuloslaskelmassa ja siirretään taseessa omaan pääomaan. Verotuksessa tulos vähennetään edellisten vuosien vahvistetuista tappioista. Lisäksi hallitus päätti esittää, että ylijäämästä siirretään vakuutuskassalain 75 §:n mukaisesti 20 prosenttia vararahastoon ja loput edellisten tilikausien voitto tilille.

Siirron jälkeen oma pääoma on 28,3 miljoonaa euroa.

SIJOITUSTOIMINTA

Eläkekassan sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli vuoden vaihteessa 429,3 (407,9) miljoonaa euroa.

	2013 %	2012 %	2011 %	2010 %	2009 %
Markkinaraha	7,6	3,4	20,6	14,8	7,9
JVK:t	1,6	5,9	6,1	5,6	14,7
Vaihtoehtoiset sijoitukset	3,9	4,5	3,1	2,6	2,1
Osakkeet ja sijoitusrahastot	40,9	37,4	31,2	31,8	23,2
Kiinteistösijoitukset	46,0	48,8	39,0	37,0	47,5
Sijoituslainaus	0,0	0,0	0,0	8,2	4,6

Kiinteistösijoitukset

Suoria kiinteistösijoituksia oli omaisuudesta 41,7 prosenttia ja kiinteistövakuudellisia lainoja 4,4 prosenttia. Yhteensä kiinteistösijoituksia oli 46,0 prosenttia. Vuoden lopussa kiinteistösijoituksiin sitoutuneen pääoman määrä oli 197,7 (199,1) miljoonaa euroa.

Arvonlennuksia tai arvonalentumisten palautuksia ei kirjattu kiinteistöihin tilinpäätöksessä 2013. Kiinteistöjen arvonmuutokset perustuvat loka - joulukuussa saatuihin uusiin kiinteistöjen käypiin arvoihin.

Korkosijoitukset

Korkosijoitusten (sisältäen korkopapereihin sijoittavat rahasto-osuudet) markkina-arvo vuoden 2013 lopussa oli yhteensä 39,5 (37,8) miljoonaa euroa.

Korkosijoitusten osuus kokonaissalkusta oli 9,2 (9,3) prosenttia. Ne jakautuivat siten, että lyhyissä koroissa oli 7,6 (3,4) prosenttia ja pitkissä koroissa 1,6 (5,9) prosenttia. Korkosijoitukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

Korkosijoitukset	31.12.2013			31.12.2012		
	milj.euroa	%	mod.dur.	milj.euroa	%	mod.dur.
Joukkovelka- kirjalainat	6,9	17,4	3,9	23,9	63,4	4,0
Rahamarkkina- välineet	32,6	82,6	0,2	13,9	36,6	0,8

Saamiset työnantajaosakkailta ovat allokaatiossa lyhyissä korkosijoituksissa. Vuoden lopussa näitä oli 0,3 (0,8) miljoonaa euroa. Saamisilla työnantajalta on turvaava vakuus.

Osakesijoitukset

Noteeratut osake- ja rahastosijoitukset olivat vuoden 2013 lopussa markkina-arvoiltaan yhteensä 136,6 (114,7) miljoonaa euroa. Tämä oli 31,8 (28,1) prosenttia koko salkusta. Noteeraamattomiin osakkeisiin oli sijoitettuna 9,1 prosenttia salkusta. Osakesalkusta 50,5 prosenttia on sijoitettuna suomalaisiin yhtiöihin.

Osakkeet tuottivat vuonna 2013 hyvin. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 17,3 prosenttia. Vertailuindeksinä käytettyjen MSCI Worldin ja OMX Helsinki Cap -tuottoindeksin viimeisen 12 kuukauden tuotot olivat 21,9 ja 31,6 prosenttia. Eläkekassan noteerattujen osakkeiden salkun volatilitteetti oli 9,4 prosenttia.

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoiset sijoitukset sisältävät pääomarahastosijoituksia. Niiden osuus sijoituksista oli vuoden 2013 lopussa 3,9 (4,5) prosenttia markkina-arvoilla mitattuna.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli 20,7 (20,9) miljoonaa euroa. Vuonna 2013 kirjattiin arvonalennusten palautuksia osakkeista ja osuuksista yhteensä 2,2 miljoonaa euroa ja uusia arvonalennuksia yhteensä 1,9 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan markkina-arvoinen tuotto sitoutuneelle pääomalle vuonna 2013 oli 8,5 (11,7) prosenttia. Viiden viime vuoden keskimääräinen vuosituotto on 9,0 prosenttia ja vuodesta 1998 lähtien laskettu vuosituotto viideltätoista vuodelta 8,2 prosenttia.

KESKON ELÄKEKASSA

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Keskon Eläkekassan (jäljempänä Eläkekassa) riskienhallinnan tavoitteena on rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle ja estää Eläkekassaa uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus.

Määrällisille riskeille asetetaan rajat kirjallisesti ja ne kirjataan vuosittain sijoitussuunnitelmaan. Valvontarajoja seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista arvioidaan ja raportoidaan kuukausittain. Mittareiden ja riskirajojen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain sijoitussuunnitelman teon yhteydessä.

Eläkekassan kannalta merkittävimmät riskit ovat vakuutustoiminnan riskit, sijoitustoiminnan riskit ja operatiiviset riskit.

TULEVAISUUDEN
NÄKYMÄT

Eläkekassalla on tarkoitus jatkaa toimintaa edelleen.

TILINPÄÄTÖKSEN
LAADINTA

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu Finanssivalvonnan eläkekassalle antamia määräyksiä ja ohjeita.

ELÄKEKASSAN HALLINTO

HALLITUS

Varsinaiset jäsenet

Osakkaiden edustajat:
Matti Mettälä, puheenjohtaja
Mika Majoinen

Varajäsenet

Pasi Mäkinen
Tapio Näveri

Jäsenten edustajat:

Tom Fagerström, varapuheenjohtaja
Kirsi Tamminen

Esa Lehtonen
Taina Hohtari

Kertomusvuoden aikana hallitus kokoontui 7 kertaa.

KASSANJOHTAJA

Eläkekassan johtajana pitkään toimineen Veikko Savelan siirryttyä eläkkeelle hallitus nimitti uudeksi kassanjohtajaksi 1.7.2013 alkaen Katriina Hyvösen Innova Henkilöstörahasto- ja Eläkepalvelut Oy:stä.

EDUSTAJISTO

Varsinaiset jäsenet

Juha Andelin
Tom Fagerström
Petri Järvinen
Aini Karppinen
Esa Lehtonen
Janne Ojanen
Keijo Ollikainen
Kirsi Tamminen

Varajäsenet

Taina Hohtari
Tapio Näveri
Jari Komminaho
Mauri Pylkkö

SIJOITUSVALTUUTETTU Jarkko Karjalainen 1.7.2013 alkaen.

TOIMIHENKILÖT

Päivi Särkiniemi
Kaija Hietanen
Eija Ikonen
Tuula Pellava
Janne Riste

talouspäällikkö / financial manager
assistant controller
controller 31.8.2013 asti
eläkepäällikkö 31.12.2013 asti
työpsykologi 31.12.2013 asti

KESKON ELÄKEKASSA

TILINTARKASTAJAT

varsinainen
osakkaiden valitsema
Ylva Eriksson, KHT

varalla

PricewaterhouseCoopers Oy

jäsenten valitsema
Sari Airola, KHT

PricewaterhouseCoopers Oy

ASiantuntijat

Innova Henkilöstörahasto-
ja Eläkepalvelut Oy

Vakuutustekniset laskelmat, kirjanpito-
palvelut, eläkepalvelut ja kassanjohtaja-
palvelut

Vakuutusmatemaatikko

Eläkekassan vakuutusmatemaatikkona on toiminut 31.8.2013 asti
Janne Sorainen, SHV
Hallitus nimitti eläkekassan uudeksi vakuutusmatemaatikoksi 1.9.2013 alkaen
Piia Laaksosen, SHV

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2013		1.1. - 31.12.2012	
	€		€	
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo				
Muiden eläkkeiden jäsenmaksut		233 884,25		250 877,60
Sijoitustoiminnan tuotot		34 242 525,89		35 494 571,01
Korvauskulut				
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset	-15 255 000,04		-14 926 935,75	
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos	-11 168 400,00	-26 423 400,04	1 665 548,00	-13 261 387,75
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Muut eläkkeet		9 980 400,00		-1 851 256,00
Hoitokulut		-900 536,65		-634 355,07
Sijoitustoiminnan kulut		-13 591 870,98		-14 591 502,34
<i>Vakuutustekninen tulos</i>		<u>3 541 002,47</u>		<u>5 406 947,45</u>
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Muut tuotot		137,60		388,85
Muut kulut		-51,21		-50,94
<i>Ylijäämä varsinaisesta toiminnasta</i>		<u>3 541 088,86</u>		<u>5 407 285,36</u>
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-402 146,77		-268 052,75
<i>Tilikauden ali-ylijäämä</i>		<u>3 138 942,09</u>		<u>5 139 232,61</u>

TASE	31.12.2013		31.12.2012	
	€		€	
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet		0,00		13 984,27
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	128 768 144,31		137 949 437,22	
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen				
Osakkaana olevan työnantaja- yrityksen osakkeet ja osuudet	12 604 977,37		12 223 493,24	
Saamiset osakkaana olevalta työnantajayritykseltä	269 838,09	12 874 815,46	785 549,66	13 009 042,90
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	137 817 712,53		128 671 593,92	
Rahoitusmarkkinavälineet	25 575 514,37		18 942 737,97	
Kiinnelainasaamiset	18 700 000,00	182 093 226,90	21 000 000,00	168 614 331,89
Saamiset				
Muut saamiset		1 006 579,95		1 015 270,85
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	0,00		7 578,02	
Rahat ja pankkisaamiset	303 531,76	303 531,76	118 000,62	125 578,64
Siirtosaamiset		26 424,73		113 295,00
Vastaavaa yhteensä		<u>325 072 723,11</u>		<u>320 840 940,77</u>
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Vararahasto	11 381 946,94		10 354 100,43	
Edellisten tilikausien ylimäämä	13 812 388,71		9 701 002,61	
Tilikauden ali-/ylijäämä	3 138 942,09	28 333 277,74	5 139 232,61	25 194 335,65
Vakuutustekninen vastuovelka				
Muut eläkkeet				
Vakuutusmaksuvastuu	113 175 500,00		123 155 900,00	
Korvausvastuu	161 993 300,00		150 824 900,00	
Indeksikorotusvastuu	21 000 000,00	296 168 800,00	21 000 000,00	294 980 800,00
Velat				
Muut velat		540 617,71		594 309,62
Siirtovelat		30 027,66		71 495,50
Vastattavaa yhteensä		<u>325 072 723,11</u>		<u>320 840 940,77</u>

KESKON ELÄKEKASSA

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	1.1. - 31.12.2013		1.1. - 31.12.2012	
	€		€	
Korvauskulut				
Muut eläkkeet:				
Maksetut eläkkeet		-15 110 195,69		-14 712 027,07
Muut korvaukset		-110 235,59		-126 294,77
Takaisinostot		-34 568,76		-88 613,91
Yhteensä		<u>-15 255 000,04</u>		<u>-14 926 935,75</u>
Hoitokulut				
Palkat ja palkkiot		-260 250,13		-231 968,10
Eläkekulut		-67 675,37		-29 704,85
Muut henkilösivukulut		-11 636,37		-8 841,39
Lakisääteiset maksut		-7 360,73		-7 615,86
Muut hoitokulut		-553 614,05		-356 224,87
Yhteensä		<u>-900 536,65</u>		<u>-634 355,07</u>
Lakisääteiset maksut:				
Fiva:n valvontamaksu		-7 360,73		-7 615,86
Yhteensä		<u>-7 360,73</u>		<u>-7 615,86</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotot				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työnantajayritykseen				
Osinkotuotot	582 000,00		870 200,40	
Korkotuotot	2 550,10	584 550,10	13 452,78	883 653,18
Tuotot kiinteistösjoiituksista				
Korkotuotot	645 504,67		90 895,00	
Muut tuotot	12 840 571,10	13 486 075,77	12 515 463,50	12 606 358,50
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	3 290 698,00		3 423 181,19	
Korkotuotot	299 416,42		852 308,46	
Muut tuotot	4 139 333,41	7 729 447,83	42 788,87	4 318 278,52
Yhteensä		<u>21 800 073,70</u>		<u>17 808 290,20</u>
Arvon alentumisten palautukset		2 218 426,45		5 317 999,85
Myyntivoitot		10 224 025,74		12 368 280,96
Yhteensä		<u>34 242 525,89</u>		<u>35 494 571,01</u>
Sijoitustoiminnan kulut: ¹⁾				
Kulut kiinteistösjoiituksista		-1 713 522,32		-1 681 417,61
Kulut muista sijoituksista		-542 381,00		-538 737,12
Yhteensä		<u>-2 255 903,32</u>		<u>-2 220 154,73</u>
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-1 943 214,67		-2 096 460,41	
Rakennusten poistot	-9 186 369,91	-11 129 584,58	-10 132 143,76	-12 228 604,17
Myyntitappiot		-206 383,08		-142 743,44
Yhteensä		<u>-13 591 870,98</u>		<u>-14 591 502,34</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua		20 650 654,91		20 903 068,67
Sijoitusten arvonkorotus		0,00		0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		<u>20 650 654,91</u>		<u>20 903 068,67</u>

¹⁾ Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyy sijoitustoiminnan hoitokuluja yhteensä 135.516,39 euroa

HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN
JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2013 €	2012 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	425 715,16	469 223,39
Eläkekulut	119 339,00	64 661,46
Muut henkilösivukulut	16 907,48	15 765,67
	561 961,64	549 650,52
<p>Henkilöstökulut kokonaisuudessaan on esitetty Tuloslaskelmassa kahdessa kohdassa, Sijoitustoiminnan osalta Sijoitustoiminnan kuluissa, jossa ne sisältyvät sijoitustoiminnan hoitokuluihin, sekä muun toiminnan osalta Hoitokuluissa.</p> <p>Koko Eläkekassan keskimääräinen henkilökunnan lukumäärä tilikauden aikana oli 5 ja edellisen tilikauden aikana 6 toimihenkilöä.</p> <p>Henkilökunta on vakuutettu TyEL-eläkkeiden osalta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläkkeiden osalta Keskon Eläkekassassa.</p>		
Hallituksen palkkiot		
Palkkiot	4 320,00	4 320,00
Hallituksen jäsenille ei ole annettu hallituksen jäsenyyteen perustuvia eläkesitoumuksia		
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	9 565,41	20 827,92
Veroneuvonta	0,00	20 116,49
	9 565,41	40 944,41

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO	31.12.2013			31.12.2012		
	Jäljellä oleva hankintameno €	Kirjanpitoarvo €	Käypä arvo €	Jäljellä oleva hankintameno €	Kirjanpitoarvo €	Käypä arvo €
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	128 767 841,57	128 767 841,57	178 970 454,00	137 949 134,48	137 949 134,48	178 106 388,00
Kiinteistöosakkeet	302,74	302,74	302,74	302,74	302,74	302,74
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen						
Työnantajayrityksen osakkeet ja osuudet	12 604 977,37	12 604 977,37	28 374 424,00	12 223 493,24	12 223 493,24	29 144 713,37
Saamiset työnantajayritykseltä	269 838,09	269 838,09	269 838,09	785 549,66	785 549,66	785 549,66
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	137 817 712,53	137 817 712,53	176 298 420,86	128 671 593,92	128 671 593,92	158 300 439,62
Rahoitusmarkkinavälineet	25 575 514,37	25 575 514,37	26 368 826,84	18 942 737,97	18 942 737,97	20 471 916,58
Kiinnelainasaamiset	18 700 000,00	18 700 000,00	18 700 000,00	21 000 000,00	21 000 000,00	21 000 000,00
	323 736 186,67	323 736 186,67	428 982 266,53	319 572 812,01	319 572 812,01	407 809 309,97
Arvostuserot yhteensä (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			105 246 079,86			88 236 497,96
Kirjanpitoarvo sisältää arvonorotuksia: Sijoitusomaisuuden arvonorotukset		42 312,39			42 312,39	

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet €	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet €
Hankintameno 1.1.	137 907 124,83	147 975 085,45
Lisäykset	5 077,00	64 183,14
Vähennykset	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-9 186 369,91	-10 132 143,76
Hankintameno 31.12.	128 725 831,92	137 907 124,83
Arvonalentumiset 1.1.	0,00	0,00
Vähennysten arvonalentumiset	0,00	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	0,00
Arvonalentumisten palautukset	0,00	0,00
Arvonalentumiset 31.12.	0,00	0,00
Arvonorotukset 1.1.	42 312,39	42 312,39
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonorotukset 31.12.	42 312,39	42 312,39
Kirjanpitoarvo 31.12.	128 768 144,31	137 949 437,22

TYÖNANTAJAYRITYSTEN OSAKKEET 31.12.2013

Osakelaji	Määrä kpl	Markkina-arvo €	Kirjanpitoarvo €	%-osuus yhtiön kaikista osakkeista	%-osuus Eläke- kassan taseen loppusummasta
Kesko Oyj B	485 000	12 998 000,00	12 394 934,13	0,5	3,8
Yhteensä Valluga-sijoitus Oy	1 023	15 376 424,00	210 043,24	18,3	0,1
Kaikki yhteensä		28 374 424,00	12 604 977,37		3,9
YHTEENSÄ			12 604 977,37		

OSAKKEET JA OSUUDET

Eläkekassan taseen Muut sijoitukset - Osakkeet ja osuudet -erä

31.12.2013 käypä arvo 176 298 420,87

	Kotipaikka	Eläkekassan omistus- osuus / kpl 31.12.2013	Kirjanpito- arvo € 31.12.2013	Markkina- arvo € 31.12.2013	%-osuus Eläkekassan osakkeet ja osuudet -erästä käyvin arvoin
ABB	Ruotsi	125 000	1 940 584,19	2 398 663,52	1,36
Alfa Laval AB	Ruotsi	240 000,00	554 977,19	4 469 980,02	2,54
ALLIANZ	Saksa	20 000,00	1 534 659,81	2 608 000,00	1,48
BASF SE	Saksa	24 700,00	1 498 532,66	1 919 190,00	1,09
BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG	Saksa	12 700,00	1 608 476,74	2 110 862,00	1,20
COMPTEL	Suomi	500 000,00	240 000,00	240 000,00	0,14
DAIMLER AG	Saksa	43 500,00	2 139 567,00	2 744 850,00	1,56
DEUTSCHE POST	Saksa	105 200,00	1 640 961,57	2 798 846,00	1,59
DEUTSCHE TELECOM AG	Saksa	196 900,00	1 909 448,39	2 453 374,00	1,39
ELI LILLY	USA	30 000,00	1 109 636,72	1 109 636,72	0,63
FORTUM	Suomi	300 000,00	4 193 757,84	4 989 000,00	2,83
GENERAL ELECTRIC	USA	110 000,00	1 622 590,75	2 235 733,45	1,27
GREENSTREAM NETWORK	Suomi	62 500,00	31 250,00	31 250,00	0,02
IBM CORP	USA	30 000,00	2 316 721,69	4 077 876,88	2,31
INVESTOR B	Ruotsi	200 000,00	2 447 987,04	4 995 992,82	2,83
KEMIRA	Suomi	100 000,00	971 413,95	1 216 000,00	0,69
KRUUNUVUOREN SATAMA OY	Suomi	180,00	20 300 000,60	23 557 700,00	13,36
LASSILA & TIKANOJA	Suomi	80 000,00	671 242,12	1 218 400,00	0,69
LINDE AG	Saksa	8 700,00	1 002 281,95	1 324 575,00	0,75
MUENCHENER RUECKVERSICHERUNGS		13 500,00	1 707 449,04	2 167 425,00	1,23
NORDEA BANK AB	Ruotsi	500 000,00	4 582 011,81	4 890 451,63	2,77
NOVO NORDISK	Tanska	15 000,00	1 383 215,32	1 998 847,08	1,13
ORION OYJ B	Suomi	100 000,00	1 758 710,40	2 042 000,00	1,16
PFIZER	USA	150 000,00	3 248 657,35	3 330 432,89	1,89
PORASTO OY	Suomi	20	3 473,08	3 473,08	0,00
ROCHE HOLDING AG	Sveitsi	25 000,00	2 640 321,71	5 072 906,48	2,88
ROYAL DUTCH SHELL	Iso-Britannia	167 003,00	3 460 119,24	4 326 212,72	2,45
SANDVIK	Ruotsi	150 000,00	1 535 709,04	1 535 709,04	0,87
SANOFI	Ranska	15 000,00	1 069 038,43	1 156 800,00	0,66
SKANSKA	Ruotsi	150 000,00	2 018 666,48	2 224 830,96	1,26
STATOIL	Norja	200 000,00	3 450 475,81	3 513 093,39	1,99
STORA ENSO	Suomi	350 000,00	1 844 800,57	2 553 250,00	1,45
TELIASONERA AB	Ruotsi	400 000,00	2 302 202,90	2 417 852,83	1,37
UPM-KYMMENE	Suomi	100 000,00	909 383,66	1 228 000,00	0,70
UPONOR	Suomi	250 000,00	2 039 396,15	3 555 000,00	2,02
VODAFONE GROUP PLC	Iso-Britannia	804 956,00	1 669 957,02	2 288 288,02	1,30
VOLKSWAGEN AG	Saksa	1 000,00	115 592,40	204 450,00	0,12
Osakkeet ja osuudet yhteensä		5 580 859	83 473 270,62	111 008 953,53	
ABERDEEN GL EMRG MKT SM COMF	Luxemburg	358 369,85	5 073 722,91	5 073 722,91	2,88
AMUNDI EQUITY ASIA EX JAPAN	Luxemburg	3 798,28	2 866 400,64	7 795 214,39	4,42
SAMPO YHTEISÖKORKO-GROWTH	Suomi	427 744,42	12 389 296,52	12 522 448,93	7,10
SPDR S P 500 ETF TRUST	USA	121 500,00	14 493 577,52	16 258 349,25	9,22
VANGUARD MSCI EMERGING MARKI	USA	238 000,00	7 046 291,06	7 046 291,06	4,00
Rahasto-osuudet yhteensä		1 149 413	41 869 288,65	48 696 026,54	
CAPMAN PUBLIC MKT FUND FCP	Luxemburg	3 291 148,95	3 291 148,95	5 842 009,64	3,31
IN INVENI SECONDARIES II	Suomi	1 222 453,74	175 408,00	175 408,00	0,10
IN MB EQUITY III	Suomi	6 461,05	6 461,05	471 383,29	0,27
INVENI SECONDARIES III	Suomi	80 920,57	80 920,57	104 054,00	0,06
MACQUARIE EUROPEAN INFRA	Iso-Britannia	8 921 214	8 921 214,49	10 000 585,87	5,67
Pääomarahastot yhteensä		13 522 198,80	12 475 153,06	16 593 440,80	
Kaikki yhteensä		20 252 470	137 817 712,33	176 298 420,87	

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

1.1.-31.12.2013

€

Vararahasto	10 354 100,43	
Edellisten tilikausien ylijäämä	14 840 235,22	
Oma pääoma 1.1.	<u>25 194 335,65</u>	
Edellisten tilikausien ylijäämä	14 840 235,22	
Siirto vararahastoon	<u>-1 027 846,51</u>	13 812 388,71
Vararahasto	10 354 100,43	
Siirto edellisten tilikausien ylimäämästä	<u>1 027 846,51</u>	11 381 946,94
Tilikauden yli-/alijäämä		3 138 942,09

OMA PÄÄOMA 31.12.2013**28 333 277,74**

VASTUUSITOUMUKSET

ALV- JA VUOKRAVASTUUT

Sopimuksen
päättymis
aikaVastuun
nimellis-
määrä €
2014Vastuun nimellis-
määrä 2015 - jäljellä
olevalta ajalta
€

Alv-vastuut: Kuopion Päiväranta KCM, Koivukylä KCM, Anttila logistiikka ja Tampere Turtola KCM		8 875 345,64	
Toimistovuokra, Kesko Oyj:lle	voim. toist.	75 551,76	
Autopaikkavuokrat, Kesko Oyj:lle	voim. toist.	3 315,36	
Tonttivuokra, Anttila logistiikka, Alikervantie 77	voim. toist.	128 291,16	
Tonttivuokra, Kuopion Päiväranta	31.12.2026	1 689,05	20 268,60
Tonttivuokra, (Kuopion Päiväranta) Liikennevirasto	30.9.2035	6 252,21	129 733,36
Tonttivuokra, Tampere Sotilaankatu mainospaik	voim. toist.	269,10	
Tonttivuokra, Tampere Turtola mainospyl.	voim. toist.	177,27	
Tonttivuokra, Turku Kingelinkatu (22-2-2 ja 7)	voim. toist.	9 308,80	
Tonttivuokra, Turku Kunn.sair.tie (22-2-6)	31.12.2042	332 660,22	9 314 486,16

YHTEENSÄ**9 432 860,57**

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

- * Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa EVL:n mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.
- * Kiinteistö- ja muut osakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Myyntivoitot ja -tappiot on laskettu fifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusmarkkinavälineet

Joukkovelkakirjalainat esitetään taseessa efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Jaksotettu määrä kirjataan korkotuotoksi. Rahamarkkinainstrumentit esitetään taseessa hankintamenoon, lisättynä (tilinpäätöshetkeen) kertyneillä koroilla

Kiinnelainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset esitetään taseessa nimellisarvon määräisinä.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöasiantuntijat määrittävät vuosittain kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvän arvon Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla.

Osakkeet ja osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Arvopapereiden käypänä arvona on käytetty markkina-arvoa.

Kiinnelainasaamiset ja talletukset

Lainasaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Talletusten käypänä arvona on käytetty markkina-arvoa.

Laskuperustekorko

Kassan laskuperustekorko on ollut 2,0 %.

Tilikausien vertailukelpoisuus

Vuoden 2012 tilinpäätösluvuissa oli B-osasto, joten vuosi 2013 on ensimmäinen vuosi, jolloin B-osasto ei ole mukana. Tuloslaskelmassa ja taseessa sekä muissa laskelmissa on vertailu tehty A-osaston luvuilla.

KESKON ELÄKEKASSAN TOIMINNAN OLENNAISET RISKIT:

Keskon Eläkekassan (jäljempänä Eläkekassa) riskienhallinnan tavoitteena on rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle ja estää Eläkekassaa uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus.

Määrällisille riskeille asetetaan rajat kirjallisesti ja ne kirjataan vuosittain sijoitussuunnitelmaan. Valvontarajoja seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista arvioidaan ja raportoidaan kuukausittain. Mittareiden ja riskirajojen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain sijoitussuunnitelman teon yhteydessä.

Eläkekassan kannalta merkittävimmät riskit ovat vakuutustoiminnan riskit, sijoitustoiminnan riskit ja operatiiviset riskit.

1. VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIT:

Keskon Eläkekassan vakuutustoiminnan riskit liittyvät vakuutusmaksujen ja vastuuvelan riittävyteen suhteessa Eläkekassan vastuulla oleviin eläkkeisiin. Eläkekassan etuudet ovat etuusperusteisia eli eläkkeet on kaikissa tilanteissa maksettava luvatussuuruusina riippumatta siitä, miten sijoitustoiminta onnistuu. Tämä tarkoittaa, että viime kädessä työnantajaosakkaiden on kustannettava maksettavat eläkkeet lisävakuutusmaksuilla, jos Eläkekassan sijoitustoiminta epäonnistuu. Mikäli työnantajaosakkaat eivät kykene maksamaan lisävakuutusmaksuja, peritään vakuutusmaksut niiden omaisuudesta. Eläkekassan työnantajaosakkaat ovat vakavaraisia yhtiöitä, joten vakuutusmaksujen saatavuus on turvattu.

Lisäeläketurva

Kassan lisäeläketurva sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-edun sekä hautausavustuksen. Kokonaistavoite-eläke on 66 prosenttia eläkepalkasta. Täysi tavoite saavutetaan 30 vuoden palveluksella. Lisäeläkkeen määrä lasketaan tavoite-eläkkeen ja lakisääteisten eläkkeiden erotuksena. Vanhuuseläkeikä on yksilöllinen, palvelusajan pituudesta riippuva kuukauden tarkkuudella laskettu ikä välillä 60 - 65 vuotta. Vanhuuseläke maksetaan kokonaan lisäeläkkeenä 63 vuoden ikään saakka, mistä lähtien lakisääteiset eläkkeet pienentävät lisäeläkettä. Lisäeläketurvan toimintapiiri on ollut suljettu 8.5.1998 alkaen. Aktiivivakuutettuja on 522, vapaakirjoja 196 ja eläkeläisiä 2116.

Kassa noudattaa vastuuvelkaa laskettaessa Finanssivalvonnan määräyksen Dnro FIVA 2/01.00/2012 mukaisia laskuperusteita ja niiden liitteenä olevia ohjeellisia kaavoja, kuitenkin muutamien täsmennyksin ja poikkeuksin, joista vakuutusteknisten riskien kannalta olennaisimmat ovat seuraavat:

- Vastuuvelkaa laskettaessa etujen katsotaan karttuvan tasaisesti eläkeiän täyttämiseen mennessä tai 30 vuoden palvelusajan täyttymiseen mennessä sen mukaan, kumpi on aikaisempi. Tällä on pyritty varmistamaan sitä, että vanhuuseläkkeet ovat riittävässä määrin etukäteen rahastoidut ilman, että eläkkeiden alkaessa tulee tarvetta lisätäydennykseen.
- Kassassa on vapaakirjaoikeus, joten vanhuuseläkevastuita laskettaessa otetaan lakisääteisten eläkkeiden tulevat korkeammat karttumet lisäeläkettä laskettaessa huomioon sitä mukaa, kun niitä ansaitaan.
- Vastaisia vanhuuseläkevastuita vähentävänä ei huomioida mahdollisen lakisääteisen työkyvyttömyyseläkkeen lisäeläkkeeseen aiheuttamaa pienennystä. Vastaisia perhe-eläkevastuita laskettaessa asia on otettu huomioon.

Lakisääteistä eläkettä pienentävä elinaikakerroin kompensoidaan kassan lisäeläkkeellä. Elinaikakerroimen vaikutus on otettu vastuuvellassa huomioon täysimääräisenä ETK:n ennusteen mukaisesti.

Kassassa on käytössä indeksikorotusvastuu etuuksien tulevien korotusten aiheuttamaa vastuun kasvua varten. Tilinpäätöksessä indeksikorotusvastuuta ei purettu, joten sen suuruus on edelleen 21 miljoonaa euroa. Indeksikorotusvastuuta voidaan myös käyttää laskuperustemuutoksesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi. Tasoitusvastuu, joka on kassalla tarkoitettu tasaamaan vakuutusmaksuja riskiliikkeen heilahteluilta, on asetettu nolaksi.

Kassalla on n. 28,3 miljoonaa euroa omaa pääomaa, jota voidaan tarvittaessa käyttää heilahteluja tasaamaan. Lisäksi kassalla on puskurina arvostuseroja n. 105,2 miljoonaa euroa. Täten puskureita on

yhteensä indeksikorotusvastuu mukaan luettuna 154,5 miljoonaa euroa, joka on noin 56 prosenttia varsinaisen vastuuvelan määrästä 275,2 miljoonaa euroa.

Laskuperustekorko on 2 prosenttia. Tämä on alempi kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukainen siirtymäajan jälkeinen enimmäismäärä, joten kassan vastuovelka on laskettu tätä turvaavammalla korolla.

Kassan maksettavat lisäeläkkeet on sidottu TyEL:n mukaiseen eläkeindeksiin. Vuodenvaihteessa 2013–2014 maksussa oleviin eläkkeisiin ja vapaakirjoihin annettu indeksikorotus oli pääoma-arvoltaan noin 2,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2013 vakuutusmaksuksi muutettuna tämä oli suuruudeltaan n. 8 prosenttia lisäeläketurvan piiriin kuuluvien vakuutettujen palkkasummasta.

Vastuuvelan keston mukainen jakauma on otettu huomioon sijoitussuunnitelmaa laadittaessa (ilman indeksikorotusvastuuta):

Alle 1v	1-5 v	5-10 v	Yli 10 v	Yhteensä
5,8 %	22,6 %	21,1 %	50,5 %	100 %

2. SIOJITUSTOIMINNAN RISKIT:

Sijoitustoiminnan tavoitteet ja riskienhallinta:

Keskon Eläkekassan sijoitustoiminnalla tavoitellaan mahdollisimman hyvää tuottoa riskirajoitukset huomioonottaen. Tavoitteena on huolehtia sijoitusten tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta turvaavasti sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tuottava sijoittaminen edellyttää altistumista sijoitusriskeille, joita rajoitetaan turvaavuusvaatimuksen varmistamiseksi. Tuloksen ja vakavaraisuuden kannalta merkittävin riski on juuri sijoitusriski.

Sijoitustoiminnan riskienhallinnan viitekehyksenä toimii Eläkekassaa koskeva varsin vaativa katesäännöstö. Siinä määrin kuin Eläkekassan omaisuus katesäännöstö huomioon ottaen ylittää sen vastuuvelan määrän, Eläkekassalla on toimintapääomaa, jolla varaudutaan toiminnan riskeihin. Toimintapääoman eriä ovat Eläkekassan oma pääoma, ja sijoitusten arvostuserot sekä Indeksikorotusvastuu.

Eläkekassan sijoituspolitiikka määrittelee omaisuuslajikohtaiset sijoitusrajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Eläkekassan hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma sisältää sijoitusjakauma- ja tuottotavoitteet aina vuodeksi eteenpäin. Sijoitustoiminnan riskeihin varaudutaan seuraamalla sijoitusomaisuuden jakaumaa, vaihteluvälejä ja tuottoja verrattuna valittuihin vertailuindekseihin sekä muita rajoituksia kuukausittain. Lisäksi kuukausittain seurataan Bloombergin avulla Eläkekassan osakesalkun markkinahintaista riskitasoa (toteutuneen tuoton keskihajontaa eli volatilitteettiä) sekä muita tunnuslukuja (mm. Beta).

Sijoitustoiminnan riskit:

Eläkekassassa tunnistettuja sijoitusriskejä ovat markkinariski, vastapuoliriski ja likviditeettiriski. Lisäksi riskikeskittymät ja niiden hallinta ovat osa sijoitusriskien hallintaa.

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Suurin markkinariski on osakkeiden arvonmuutosriski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuuttariski, volatilitteettiriski, luottoriski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Markkinariskiä hallitaan ensisijaisesti huolehtimalla sijoitussalkun riittävästä hajauttamisesta.

Sijoitusomaisuuden jakauma 31.12.2013	Milj. eur	%-osuus
Lyhyet korkosijoitukset	32,6	7,6 %
Pitkät korkosijoitukset	6,9	1,6 %
Noteeratut osakkeet ja rahastot yht.	136,6	31,8 %
Noteeraamattomat osakkeet yht.	38,9	9,1 %
Pääomarahasto-osuudet	16,6	3,9 %
Kiinteistöt ja kiinteistövakuudelliset lainat	197,7	46,0 %
Sijoitusomaisuus yhteensä	429,3	100 %

Korkoriskiä seurataan modifioidulla duraatiolla, jota verrataan vertailuindeksin duraatioon. Eläkekassan korkosijoitusten jakauma ja duraatio per 31.12.2013 olivat seuraavat:

Korkosijoitukset	Jakauma	Mod. duraatio
Lyhyet korkosijoitukset	82,6%	0,2
Pitkät korkosijoitukset	17,4%	3,9

Luottoriskiä minimoidaan sijoitussuunnitelman rajoituksilla. Pitkiä korkosijoituksia Eläkekassan salkussa oli 31.12.2013 erittäin vähän, vain 6,9 miljoonaa euroa.

Eläkekassan salkusta n. 41,7 prosenttia on sijoitettuna kiinteistöihin ja n. 4,4 prosenttia kiinteistövakuudellisiin lainoihin. Kiinteistöt ovat kaikki Suomessa ja niissä on pitkät vuokrasopimukset sekä vuokralaisina vakavaraisia yhtiöitä ja yrittäjiä.

Riskikeskittymällä tarkoitetaan liian suurta panostusta yhteen yksittäiseen sijoituskohteeseen tai sijoitusryhmään. Riskikeskittymiä ehkäisee osittain katesäännöstö, joka määrittelee katekelpoisen omaisuuden rajat. Lisäksi omilla toimenpiteillä pyritään estämään riskikeskittymien muodostuminen maa-, toimiala- ja yhtiötasoisesti.

Vastapuoliriskiä hallitaan sijoituspolitiikassa määriteltyjen sallittujen sijoituskohteiden avulla. Kuukausittain laaditaan vastapuoliriskiraportti, jossa määritellään korkosijoitukset sekä pitkän että lyhyen koron osalta vastapuolitaitin euromääräisinä.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole lainkaan tai ovat ainoastaan tappiolla rahaksi muutettavissa. Likviditeettiriski on Eläkekassassa hyvin hallittavissa, sillä eläkemenot ja muut menot ovat varsin tarkoin ennustettavissa ja varallisuutta on riittävästi likvideissä arvopaperisijoituksissa.

Keskon Eläkekassan sijoitusomaisuuden nettotuotto sitoutuneelle pääomalle on esitetty alla olevassa taulukossa vuosilta 2013 ja 2012.

Sijoitusomaisuuden nettotuotto	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvo 31.12.2013	Sitoutunut pääoma (keskiarvo) 31.12.2013	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 31.12.2013	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 31.12.2012
1000 euroa				
Korkosijoitukset yhteensä	-256	36 206	-0,7 %	
Joukkovelkakirjalainat	-502	15 834	-3,2 %	11,0 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	246	20 372	1,2 %	1,6 %
Osakesijoitukset yhteensä	25 215	169 063	14,9 %	14,8 %
Noteeratut osakkeet	19 769	114 485	17,3 %	
Pääomasijoitukset	4 349	16 706	26,0 %	
Noteeraamattomat osakkeet	1 097	37 872	2,9 %	
Kiinteistösijoitukset yhteensä	9 549	198 334	4,8 %	11 0 %
Suorat kiinteistösijoitukset	9 549	198 334	4,8 %	
Sijoitukset yhteensä	34 508	403 603	8,5 %	
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut ja liikekulut	-210	0	0,1 %	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	34 298	403 603	8,5 %	11,7 %

Osakkeiden riskiluku eli volatilitteetti oli vuoden vaihteessa 9,4 prosenttia. Tällä riskiluvulla laskettuna koko Eläkekassan osakesalkun tappion todennäköisyys on 19,7 prosenttia eli noin viiden vuoden välein. Todennäköisyys sille, että osakkeiden tuotto olisi jonain vuonna 30 prosenttia negatiivinen, on tällä riskiluvulla 0,1 prosenttia.

Kiinteistöjen riskilukuna analyysissä käytetään 10 prosenttia. Tätä lukua käyttäen todennäköisyys sille, että vuoden aikana kiinteistöpuolella tulisi tappio, on 27,4 prosenttia eli noin joka kolmas vuosi. Todennäköisyys sille, että tappio olisi suuruudeltaan vähintään 20 prosenttia, on 0,5 prosenttia eli keskimäärin joka 200:s vuosi. Rahallinen korkoriski Eläkekassassa on varsin vähäinen vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen pienen volyymin vuoksi.

3. OPERATIIVISET RISKIT:

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan suoria tai välillisiä tulon menetyksiä tai kustannuksia, joita voi aiheutua epätäydellisesti tai puutteellisesti toimivista prosesseista, puutteellisesta osaamisesta, tietotekniikasta tai tietoturvasta, henkilöstöstä, sisäisen valvonnan puutteesta tai ulkoisen uhan turvallisuuteen tai toiminnan jatkuvuuteen aiheuttamasta epävarmuudesta. Operatiiviset riskit hallitaan pääosin osana normaalin toiminnan johtamista. Kesko-konsernin tarjoamaa tukea keskitettyjen toimintojen ja palvelujen toimintavarmuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Eläkekassa on kertomusvuoden aikana ulkoistanut kassanjohtajan, kirjanpito- ja palvelut, eläkkeiden laskemiseen ja maksamiseen liittyvät toiminnot Innovalle. Näihin edellä mainittuihin toimintoihin liittyvät eläkekassan operatiiviset riskit ovat samat kuin Innovalla. Tehtäviä, päätösvaltaa ja vastuuta on jaettu niin, ettei kukaan saa yksin hoitaa toimenpiteitä läpi käsittelyketjun. Tällä varmistetaan se, ettei toiminnan kannalta vaarallisia työyhdistelmiä ole. Hallitus, kassanjohtaja, sijoitusvaltuutettu eikä henkilökunta myöskään saa osallistua itseään tai lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon.

Vahingollisimpia operatiivisia riskejä ovat virheet ja häiriöt, jotka estäisivät eläkkeiden oikean laskemisen ja/tai oikea-aikaisen maksamisen. Lisäksi kaikenlainen häiriö rahaliikenteessä on operatiivinen riski. Myös verkkoympäristön toiminnan häiriöt, jotka vaarantavat suorituskyvyn, turvallisuuden ja hallinnan, luetaan operatiivisiin riskeihin. Tietojärjestelmien luotettavuutta parannetaan jatkuvasti. Eläkekassassa on laadittu jatkuvuussuunnitelma, joka sisältää Innovalle ulkoistettujen palveluiden osalta Innovan poikkeusolojen valmiussuunnitelman. Tässä suunnitelmassa on kerrottu ne kriittiset tekijät, jotka varmistetaan kaikissa tilanteissa.

Riittävä osaaminen pyritään varmistamaan mm. koulutuksen, hyvän perehdyttämisen sekä hyvien toimintatapojen avulla, jolloin operatiivisten riskien mahdollisuutta voidaan vähentää. Eläkekassa käyttää lisäksi myös yhteistyökumppaneita mm. kiinteistösijoittamisessa. Lisäksi takaamalla hyvät ja toimivat tietoliikennejärjestelmät, tietoliikenneyhteydet ja varajärjestelmät vähennetään riskiä verkkoympäristön häiriöistä.

Eläkekassan hallituksen jäsenillä, kassanjohtajalla ja sijoitusvaltuutetulla on vastuuvakuutus.

Muut olennaiset riskit:

Keskon Eläkekassassa ei ole tunnistettu muita olennaisia riskejä. Riskejä pyritään tunnistamaan ja niistä raportoidaan tarvittaessa.

TILINPÄÄTÖS 31.12.2013

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2014

Matti Mettälä
puheenjohtaja

Tom Fagerström

Mika Majoinen

Kirsi Tamminen

Katriina Hyvönen
kassanjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 21. päivänä maaliskuuta 2014

Ylva Eriksson, KHT

Sari Airola, KHT

KIRJANPITOKIRJAT, TOSITELAJIT JA SÄILYTYSTAVAT

Ajalta 1.1.-30.6.2013

Kirjanpitokirjat

Kirjanpito:

Päiväkirja

Pääkirja

Myyntireskontra:

Laskupäiväkirja

Myyntisuorituspäiväkirja

Ostoreskontra:

Laskupäiväkirja

Ostosuorituspäiväkirja

Tositelajit

APA	A-osaston arvopaperikaupan pankkitilien tositteet
APB	B-osaston arvopaperikaupan pankkitilien tositteet
IHC	IHC-tilien tositteet
KOM	Käyttöomaisuuskirjanpidon tositteet
MS	Myyntireskontran suoritustositteet
MUI	Kirjanpidon muistiotositteet
OKO	OKOn maksuliiketilien tositteet
OLE	eOfficen ostolaskutositteet
OLS	Ostoreskontran ostolaskutositteet
OM	Ostoreskontran ostolaskujen suoritustositteet
VYÖ	Osastoille jaettavien kulujen kirjaustositteet

Säilytystavat

Muistiotositteet paperitulosteina

Ostolaskut skannattuina eOffice-ohjelmaan ja sen arkistoon

Muu kirjanpitoaineisto paperitulosteina ja/tai varmistuksina tallennettuna kirjanpito-ohjelmaan sekä erilliseen sähköiseen arkistoon

Kirjanpitoaineisto säilytetään pysyvästi kahdella koneellisella tietovälineellä

Ajalta 1.7.-31.12.2013

Kirjanpitokirjat

Pääkirja konekielisenä tulosteena

Päiväkirja konekielisenä tulosteena

Tasekirja ja Tase-erittelyt erikseen sidottuina

Tositelajit

15	Opus Capita tiliotekäsittely	81	WSS-arvopaperikaun tositteet
20	Ostolaskut, Invoice Processing	90	Excel-jaksotustositteet
30	IHC-tilitositteet	99	Jaksotusten purkutositteet
70	Muistiotositteet		
77	Excel-muistiotositteet		

Säilytystavat

Tositteet säilytetään kuusi (6) vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Kirjanpitokirjat säilytetään kymmenen (10) vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10).